

ročník I.

neděle 7. února 2021

Malá Skála: nádraží půjde do rekonstrukce * Rovensko – Borecké skály
Plány semilského muzea * **Nová rozhledna na Hamštejně**
Jičín: hroby od Suchardů * Mnichovo Hradiště: Lavička Václava Havla
Liberecký kraj našel Alej roku * **Dubá oceněna** * 15 let bez Jaroslava Uiberlaye

Jilemnice, Zvědavá ulička foto: Pavla Marešová, Zpravodaj města Jilemnice

Milý čtenáři!

Nemám rád ploty a hranice, ale miluju mapy, meze a katastry.

Při řazení zpráv Trosečníka používám hranice obcí s rozšířenou působností a „pověřených“ obcích, nikoli hranice okresů, které považuji za přežitě.

A když jsem se prostřednictvím Loužnického zpravodaje ctěné kolegyně Jany Matěáskové dozvěděl, že se na Hamštejně bude stavět rozhledna, věděl jsem, že to bude zajímavé. Hamštejn. Jednou jsem tam byl a hledal chalupu kolegy z bulváru Ondřeje Höppnera. Stezkou po Hamštejnském hřbetu vede totiž hranice mezi Turnovskem (část Smrčí, obec Radostná pod Kozákovem) a Lomnickem (část Dlouhý, obec Záhoří, pověřená obec Lomnice nad Popelkou, ORP Semily). Samotná obec Hamštejn je ale součástí obce Koberovy (ORP Železný Brod, okres Jablonec nad Nisou). Taková lahůdka! Užívám si to i na chalupě. V severním cípu svého pozemku jsem v Křečovicích (2. díl, obec-město Rovensko pod Troskami). Udělám-li pár kroků doleva, jsem v samotném Rovensku. Udělám-li je vpřed, jsem v potoce a také v části Sýkořice v obci Žernov, ORP Turnov. Jdu-li pak pár minut po silnici, octnu se ale v Kotelsku, v obci Veselá, v „pověřené“ obci Lomnice n. Popelkou, ORP Semily. Taky dobrý! To jsou ty drobné radosti stárnoucího muže... f.

turnovsko

MALÁ SKÁLA – Nádraží v Malé Skále se dočká rekonstrukce. Dotkne se výpravní budovy, kde se počítá s infocentrem a WC, vzniknou nová nástupiště pro pohodlný nástup i výstup a změní se konfigurace kolejiště ve stanici. Obec prosadila, že cestující se dostanou k vlakům přes zabezpečený přechod místo dříve plánovaného podchodu.

Z dopravy.cz – SŽ

Plán na investici s odhadovanými náklady 732 milionů korun už schválila centrální komise ministerstva dopravy, Správa železnic nyní chystá soutěž

na projektovou přípravu stavby, se stavbou počítá v roce 2023.

Kromě samotné modernizace stanice je součástí rozpočtu ve výši 732 milionů korun i rekonstrukce trati z Turnova do Malé Skály. „V tomto úseku dojde k rekonstrukci železničního svršku a spodku, rekonstrukci tunelu, mostních objektů, zvýšení bezpečnosti na železničních přejezdech s cílem zavedení rychlostního profilu V130,“ uvedla mluvčí Správy železnic Nela Friebová. Denně projede Malou Skálou zhruba padesátka vlaků.

Vlakregion Jičín

Stanice v Malé Skále byla vybudována jakožto součást Jihoseveroněmecké spojovací dráhy (SNDVB), autorem typizované podoby stanice je pravděpodobně architekt Franz Reisemann, který navrhoval většinu výpravních budov této dráhy. Práce zajišťovala brněnská stavební firmy bratři Kleinů a Vojtěcha Lanny. 1. prosince 1858 byl se semilským nádražím uveden do provozu celý nový úsek trasy z Pardubic do Turnova, odkud byla trať následujícího roku prodloužena do Liberce. Po zestátnění některých soukromých společností v Rakousku-Uhersku v roce 1908 pak obsluhovala stanici jedna společnost, Císařsko-královské státní dráhy (kkStB), po roce 1918 pak správu přebraly Československé státní dráhy.

/ Jan Sůra, Z dopravy – Turnovsko, *foto SŽ*

SVIJANY – Jednu zlatou a jednu stříbrnou medaili si z vyhlášení výsledků světové pивní degustační soutěže Meininger's International Craft Beer Award v kategorii pив plzeňského typu a ležáků minulý týden odnesla piva ze Svijan.

Zlatou medaili získalo silné pivo Svijanský Kníže 13 °, stříbrnou nefiltrovaný Kvasničák 13 °.

TROSKOVICE – V Troskovicích se našlo 10 bezprizorných ovcí, tedy ovcí bez ušní známky. Obec je ustájila, nakrmila a napojila. Čeká se, zda se o ně někdo přihlásí. Pokud se tak do dvou měsíců nestane, bude podle zákona novým majitelem obec.

rovensko p. t.

Borecké skály **aneb oblíbené povídání Václava Zieglera na únor**

Zhruba ve třetině cesty po silnici z Turnova do Jičína, tam, kde jsou autobusová zastávka Borek a vlaková zastávka Borek pod Troskami, přetíná silnici modrá turistická značka, která vás dovede do Boreckého skalního města, které je chráněným územím od roku 1985.

Ty časy, kdy jsem tam chodíval hledat zkameněliny a nacházel je, jsou už dávno, dávno pryč. Škoda, i když mé klepání geologickým kladívkem rušilo posvátné ticho skal. Je to docela malé skalní město, které se rozkládá na necelých 30 hektarech, ale o to je krásnější a já si ho zamiloval.

Z vrcholů pískovcových útvarů na vás shlížejí hranové borovice podivuhodných tvarů a na pískovcové plošině roste na nevelké ploše původní reliktní bor i se zakrslými břízami. Skály nepředstavují typické "útvárové" skalní město; zajímavý je spíše jejich povrch ovlivněný zvětrávacími procesy. Nachází se zde také několik pseudokrasových jeskyní, v nichž byly objeveny opravdu významné pravěké nálezy ze střední doby kamenné. Borecké skály tvoří malé skalní město z pískovcových bloků, které jsou součástí tzv. rovenské kuesty a obklopují vrch Bor (360 m n. m.).

V jižní části je skalní stěna obnažená a lze ji vidět už z dalekého okolí. Stejně jako další skalní města Českého ráje jsou i Borecké skály tvořené křemitými a vápnitými pískovci a spolu s podložím vznikly usazováním materiálu v období svrchního turonu v českém moři doby křídové. Samotné skalní město se zformovalo koncem třetihor a hlavně ve čtvrtohorách. A procesy zvětrávání, které ovlivňují vývoj skalních útvarů, trvají až do současnosti.

V oblasti Boreckých skal bylo horolezci popsáno 25 pískovcových skalních věží, které jsou typické pro skalní města okolní.

Nevýraznost útvarů je vynahrazena rozmanitostí jejich povrchu, který je ovlivněn jak mechanickým, tak chemickým zvětráváním. Můžeme zde vidět např. voštiny, různé typy dutin, římsy, skalní okna a hodiny. Rezavě zbarvené plochy a výstupky jsou železité inkrustace. Ve skalách se nachází několik jeskyní a mezi nejznámější patří Ludmilina jeskyně s archeologickými nálezy zmiňovaného mezolitického stáří.

V údolí mezi skalami kdysi tekla potok, který byl během roku 2011 uměle přeměněn na kaskádu rybníčků, mokřadních ploch a tůňek. Vzniklo tak místo vhodné zejména pro obojživelníky a různé druhy hmyzu.

V lokalitě najdeme hlavně borové lesy se svou typickou chudou flórou, výjimky tvoří vzácný kolenec Morisonův a upolín nejvyšší. Fauna je zastoupena převážně bezobratlými a ptactvem vázaným na lesní porosty a skalní oblasti.

V osmdesátých letech minulého století zde zahnížděl a dosud hnízdí krkavec velký, i když je dnes lokalita hojně navštěvována turisty, hlavně díky vyhlídkám na okraji skal, které nabízejí nevšední výhledy do okolní krajiny.

Borecké skály nesou své jméno podle vesničky Borek pod Troskami. Jsou součástí Geoparku UNESCO Český ráj. Boreckým skalám se díky jejich kráse a zvláštní atmosféře přezdívá Pohádkový les. Stejný název nese i akce, která je zde pořádána pro děti a jejich rodiče každým rokem na jaře. Přijďte se tedy podívat do skalní pohádky, která ovšem poskytla i mnoho věcných vědeckých faktů.

/ Václav Ziegler, Geopark Český ráj

semily

Dostal se mi do rukou dokument *Nástin koncepce řízení Muzea a Pojizerské galerie Semily v období 2020 – 2024*, který vypracoval ředitel organizace Miroslav Šnaibek.

Z dokumentu vybral jsem si několik zajímavých vět.

„Důležitým prvkem je i zajišťování nových akvizic významných regionálních artefaktů, na trhu s uměním se snažíme získávat v rámci možností díla regionálních umělců, případně artefakty spojené s regionálními osobnostmi (Rieger, Tigrid, Olbracht).“

...

Naší snahou je, aby každý akademický malíř, pocházející z tohoto regionu, byl v budoucnu zastoupen alespoň jedním dílem ve výtvarné sbírce MPG Semily.

...

V jednání jsou i významné střednědobé nebo dlouhodobé zápůjčky (zkamenělin a drahých kamenů z regionu, model Riegrova mlýna atd.), v určitých případech se nám daří dojednat i pořízení kopií (posmrtná maska F. L. Riegra z Národního muzea). V jednání je i dlouhodobá zápůjčka vzácného uměleckého díla, pocházejícího z regionu.

...

Je třeba zvážit, zda komplex chalup v Jílovecké ulici / **FOTO** ve správě muzea nerozšířit zakoupení vedlejší chalupy a nesjednotí celý komplex do atraktivnějšího miniskanzenu – stávající expozice je nedostatečně atraktivní a nepřiláká návštěvníky z širšího regionu.

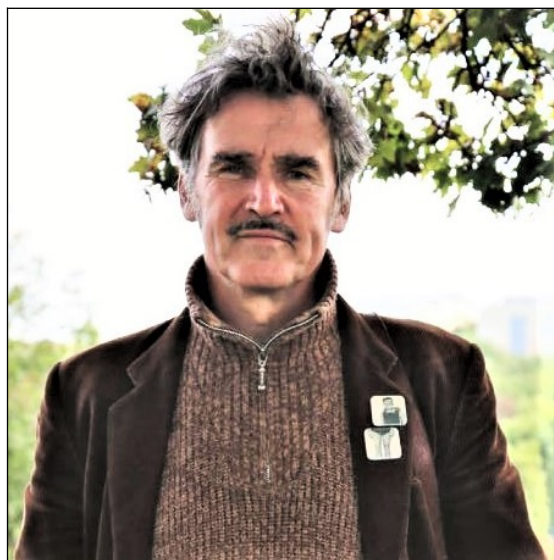
Google Mapy

...

Jako důležitou cítím veřejnou diskusi, jakou formou výrazněji v Semilech trvale připomenout osobnost malíře Vladimíra Komárka, který zdejší region proslavil jako málokdo. Osobně bych uvítal plastiku s jeho dílem ve veřejném prostoru i trvalý galerijní prostor, prezentující jeho dílo.“

Projekt pouliční galerie Vitrína 252 se rozrůstá

Při procházení centra města Jičína si možná bystrý pozorovatel všiml některých prázdných vitrín. A tak vznikl projekt pouliční galerie Vitrína 252. Staré vývěsní

skříňky, které dříve sloužily jako reklamní plocha, nyní ožívají tvorbou českých výtvarníků, především ilustrátorů se zaměřením na tvorbu pro děti. Galerie je volně a zdarma k vidění z ulice v jakoukoliv denní dobu. Od začátku prosince je na domě Tyršova 252 výstava známého výtvarníka Franty Skály, který nás nechává nahlédnout do tvorby z příprav loutkového filmu Malý pán. Vystavuje zde návrhy i rychlé skici hlavních loutek a scén. Pokud jste se ještě nestihli zastavit a výstavu shlédnout, máte čas do konce února.

Od 30. prosince je na domě Husova 110 k vidění ještě jedna výstava. O tu se postarala nadaná výtvarnice z Jičína Alžběta Dvořáková a její velkoformátové olejové pastely Z okna rybník. Tato díla volně navazují na deníkové ilustrace, které vznikly během dnů strávených doma v této koronavirové době pozorováním rybníku Šibeňák a přilehlého parku. Celý projekt můžete najít na Instagramu pod heslem #zoknarybnik.

/ Pavlína Svobodová + Alžběta Vitvarová, Jičínský zpravodaj; foto: Praha 3

Jičín převezme dva opuštěné hroby s plastikami od Suchardů

Rada města schválila nabytí opuštěných hrobů, a to pomníku Jana Šuberta a pomníku v podobě tří truchlících andělů. Oba se nachází na hlavním jičínském hřbitově u kostela Panny Marie de Salle. Do vlastnictví města nepřechází ostatky pochované v hrobech. Autorství plastik se váže na sochařskou rodinu Suchardů.

Právě díky tomu se uvažuje o zapsání těchto pomníků mezi kulturní památky. Vedoucí oddělení památkové péče Martin Mezera uvádí, že městský úřad byl v červnu 2016 osloven Národním památkovým ústavem v Josefově ohledně zchátralých náhrobků od sochařů z rodiny Suchardů. Zápis mezi památkové dědictví dosud znemožňovaly majetkové důvody. Hroby jsou totiž dlouhodobě bez vlastníka. Nyní však uplynula tříletá lhůta daná Občanským zákoníkem, po které náhrobky nabývají statusu opuštěnosti. Během lhůty byla věc vyvěšena na hřbitovní nástěnce, nikdo se však o hroby nepřihlásil. Město Jičín tak může

přistoupit k přisvojení,
což doporučuje
i Oddělení památkové
péče MÚ Jičín
s odůvodněním, že
objekty mají historickou
hodnotu.

Autorem obou náhrobků
je s vysokou pravděpo-
dobností novopacký
sochař Jan Sucharda
mladší (1797 ve Staré
Pace – 1873 tamtéž). Mezi
jeho další práce v Jičíně
patří socha Amfitrité na
kašně na Valdštejnově
náměstí nebo sousoší
Ježíšova křtu s Janem
Křtitelem na Lidickém
náměstí. Svoji
sochařskou a řezbář-
skou dílnu patrně založil
v Nové Pace v místech,
kde dnes

Sousoší Jana Suchardy ml. ve Stanovém ve Zlaté Olešnici

stojí hotel Grand. Jan Sucharda mladší byl také autorem maleb na střeleckých
terčích pro místní střelecký spolek, známý je jeho grafický list požáru
klášterního chrámu Nanebevzetí Panny Marie. V uměleckých tradicích rodu
pak pokračoval o 15 let mladší bratr Jana Suchardy mladšího Antonín Sucharda
starší (1812 – 1886).

/ Jan Jireš, Jičínský zpravodaj; Wikipedie; foto: Martina Třebatická, Mapy.cz

železnobrodsko

Výhled na Krkonoše, do Českého ráje i na Jizerky. **Na Hamštejně vyroste nová rozhledna**

Loni vyrostly v Jizerských horách dvě vyhlídky. V Tanvaldu – o té jsem minule
psal – a v Albrechticích.

Další přibude letos na Hamštejně nad obcí Koberovy. Obec získala na stavbu
za 8,6 milionu korun dotaci ve výši padesáti procent. „Loni jsme uspěli se
žádostí o dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj. Od září máme vysoutěženého
zhotovitele, sepsali jsme smlouvu,“ přiblížil starosta Koberov Jindřich Kvapil.

„Už v září pracovníci zhotovitele vyjeli, udělali na místě sondy, aby věděli, kde je skalní masiv. S pracemi by měli začít v dubnu, na podzim by mělo být hotovo,“ doplnil starosta. Nová rozhledna bude stát na Hamštejnském hřbetu, asi sto metrů od výstupu ze zdejšího vleku. „Bude z ní vidět na Krkonoše, do Českého ráje i na Jizerky,“ popsal Kvapil.

Konstrukce rozhledny bude kovová, obložená dřevem, vysoká 23 metrů. V obci už nyní přemýšlí, jaké akce se okolo rozhledny budou dít. Členové TJ Sokol třeba vymýšlejí závod, něco jako Běh na rozhlednu.

/ Zdroj: Jan Sedlák, Jablonecký deník; foto OÚ Koberovy, Mapy.cz

Samotný vrchol Hamštejna, stezka po něm jdoucí a výhled do kraje

mnichovo hradiště

V Mníchově Hradišti chtějí mít taky Lavičku Václava Havla

Před časem se v Mníchově Hradišti rozhořela diskuze, zda by město nemělo mít důstojnější připomínku roku 1989. Dosud tuto historickou událost připomíná pouze jeden řádek na pomníku obětem 1. a 2. světové války v parku u nádraží, který je sice pěkný, ale zcela jistě nebyl zamýšlen jako univerzální připomínka hned tří klíčových událostí našich dějin 20. století.

„S lidmi, kteří projevíli zájem takový projekt finančně podpořit, jsme debatovali o možnosti zadání originálního uměleckého díla, ale nakonec jsme našli shodu nad projektem zpřítomňujícím myšlenky svobody a demokracie s mezinárodním renomé, kterým je Lavička Václava Havla,“ říká starosta Ondřej Lochman. Lavička je uměleckým dílem, které navrhl architekt Bořek Šípek. Sestává ze dvou křesel a kulatého stolu, jímž prorůstá strom. Tato instalace kombinující dřevo, kov a sklo existuje už v 38 městech po celém světě a její pořízení stojí 250 tisíc korun. Projekt je organizován Nadací Dagmar a Václava Havlových VIZE 97.

Město se rozhodlo peníze získat formou veřejné sbírky, aby náklady na tento projekt nesla z velké části ta část veřejnosti, které je tento záměr sympatický. Sběrka byla vyhlášena a je na ní aktuálně 51 700 korun – tedy 21 procent – od čtyřiceti dárců.

„Uvidíme, jak rychle se podaří cílovou částku nashromáždit. Pokud budeme úspěšní, můžeme si příští výročí sametové revoluce připomínat 17. listopadu

2021 už u hotové lavičky,“ dodal starosta Lochman. Do konce sbírky zbývá ještě 283 dní.

Jako místo, kde by hradištská Lavička Václava Havla měla stát, se zvažuje primárně park u nádraží – dříve Tyršovy sady, druhou možností je parčík na Vrchlického návrší před gymnáziem.

Co se týče zkrášlování veřejného prostoru v Mnichově Hradišti, město loni vrátilo do Mírové ulice sochu matky s dítětem, která prošla procesem čištění a renovace. Na letošek je naplánované stěhování sochy Václava Budovce z Budova ze zámku zpět na náměstí do prostoru mezi radnicí a školou. A v roce 2022 by se měla do Lidické ulice při příležitosti 80. výročí vyhlazení Lidic vrátit Lidická růže. Městské muzeum dohledalo autora původní bronzové plastiky s vodotryskem, která v 90. letech z křižovatky ulic Obránců míru a Lidické zmizela, a město hodlá obnovit celé prostranství.

Zdroj: Martin Weiss, Kamelot (Mnichovo Hradiště)

liberecký kraj

Valdštejnská alej desátou Alejí roku v Libereckém kraji

První místo jubilejního ročníku ankety v Libereckém kraji vybojovala alej v Zahrádkách se 74 hlasy.

Celonárodní vítězkou se stala Svárovská alej v Jihomoravském kraji, pro kterou hlasovalo 585 lidí.

/ Jiří Kaňa, Naše Pojizeří, *foto T. Boček*

„V počtu nominací padl další rekord. O desátý titul soutěžilo neuvěřitelných 132 alejí a stromořadí ze všech krajů České republiky, pro které hlasovalo bezmála 7 tisíc lidí. Pro nás to je důkaz, že si lidé nádherných alejí váží a jsou na ně patřičně hrdí,“ říká Karolina Kostičová z Arniky.

Valdštejská alej je dlouhá 2 kilometry a tvoří ji lípy, z nichž nejstarší tu rostou už 250 let. Vítěznou nominaci zaslal Tomáš Boček.

Výsledky hlasování v Libereckém kraji:

1. Valdštejská alej v Zahrádkách (74)
2. Chotovická alej ke křížku (43)
3. Vápenská lipová alej (41)

*** Hlasujte v soutěži Karla Hubáčka 2021, uzávěrka se blíží.**

Do 14. února mají lidé čas na to, aby přihlásili novostavby, rekonstrukce a projekty do dalšího, již sedmnáctého ročníku architektonické soutěže Karla Hubáčka. Všechny potřebné informace se nalézají na webu *stavbaroku.lk*. Soutěž Karla Hubáčka patří již neodmyslitelně k Libereckému kraji. Stavby, které v ní během uplynulých let zvítězily, prokazují, že kvalitní architektuře se v regionu daří. V minulém ročníku vyhrála rekonstrukce a dostavba sídla společnosti Lasvit v Novém Boru, o rok dříve to zase byla mateřská škola ve Vratislavicích nad Nisou. V uplynulém ročníku se podařilo do soutěže shromáždit téměř padesát přihlášených staveb a projektů. Ty hodnotí odborná porota, hlasovat ale mohou i lidé.

„Veřejné internetové hlasování začne na webu soutěže 15. března a skončí 30. dubna,“ uvedla koordinátorka soutěže z Agentury regionálního rozvoje Libereckého kraje Petra Handlířová.

Soutěž vyhlašuje Liberecký kraj společně s okresními městy, Turnovem a partnery. Přihlašovat realizace je možné do dvou základních kategorií. První je Cena Karla Hubáčka, sem lze nominovat novostavby, rekonstrukce, bytové stavby a stavby občanské vybavenosti, průmyslové a technologické stavby, památkové objekty i revitalizované brownfieldy. Druhou kategorií je Cena junior pro studenty a mladé tvůrce do 30 let, kteří se věnují stavebnictví a architektuře. Přihlášené stavby a projekty budou nejen na internetu k vidění od března, slavnostní vyhlášení všech oceněných se uskuteční v polovině května.

/ Petra Handlířová

* Do 15. února mohou autoři nebo nakladatelé nominovat publikace do čtvrtého ročníku tradiční soutěže Kniha roku Libereckého kraje. Do soutěže se mohou přihlásit autoři nebo vydavatelé, jejichž kniha se svým obsahem významně týká Libereckého kraje, jeho občanů a jejich díla, území nebo jeho dílčích částí, tradic, příběhů, historie a výrobků. Zaslané přihlášky následně zhodnotí sedmičlenná odborná komise, v níž zasednou zástupci odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Libereckého kraje, ředitelka Krajské vědecké knihovny v Liberci, odborník v oblasti nakladatelské činnosti, knižního obchodu a v oblasti grafického zpracování knih. Předání cen se zpravidla koná u příležitosti Světového dne knihy a autorských práv, zpravidla 23. dubna, zpravidla v Krajské vědecké knihovně v Liberci; pokud to podmínky dovolí, bude tomu tak i tentokrát. Veškeré informace o soutěži jsou na webových stránkách Krajského úřadu Libereckého kraje <https://kultura.kraj-lbc.cz/kniha-roku>.

za humny

Dubá věnuje péči svým památkám. Až někdy pojedete kolem, zastavte se

Historickým městem roku 2020 v Libereckém kraji se stala Dubá na Českolipsku. Porota ocenila, jak se město se 1700 obyvateli péčí o městskou památkovou zónu věnuje. Dubá bude kraj reprezentovat v celostátním kole soutěže. Informoval o tom Národní památkový ústav. Na druhém místě skončil loňský vítěz Nový Bor, třetí je Jilemnice, která už ocenění dříve získala.

„Město Dubá je nováček v soutěži, proto je pro nás příjemným překvapením rozsah péče o městskou památkovou zónu. Nadprůměrný je lidský potenciál se zastoupením odborníků a samozřejmě také péče o památky i mimo zónu. To vše se projevuje také v komunikaci a spolupráci se soukromými vlastníky památek, kterým Dubá předala, jak avizovala, 100 procent z dotací programu,“ zhodnotila počiny Dubé komise.

Obnovou prošlo například Masarykovo náměstí, kde bývala dříve velká nevyužitá travnatá plocha. V současnosti je náměstí v centrální části vydlážděné a mohou se zde pořádat trhy nebo jiné kulturní akce. Dále byly přidány záhony trvalek, které zpřijemňují centrum Dubé.

Velmi podstatnou rekonstrukcí prošla bývalá sušárna chmele. „Obnovená sušárna chmele v Dubé se stala dokonce vítězem krajského kola soutěže Památka roku 2020,“ dodal člen komise Václav Němec. Tím postoupila do celostátního kola soutěže. Cena je udělována za nejlepší projekt a realizaci obnovy movitých i nemovitých věcí, které mají významné památkové, architektonické nebo urbanistické hodnoty a jsou nositeli specifického charakteru prostředí, nicméně nemusí být kulturními památkami dle zákona.

V rámci Čech bývalo Dubsko jednou ze tří významných oblastí pěstování chmele – bylo zde přes 10 km² chmelnic. Od třicetileté války se pěstování chmele rozšiřovalo a kulminovalo koncem 19. století, kdy se v Dubé konaly chmelové trhy, sídlil puncovní úřad, který mimo jiné hlídal původnost zdejší odrůdy

chmele „Dubský zeleňák“, a prosperita odvětví znamenala i všeobecný rozvoj města. V době největšího rozmachu pěstování chmele v oblasti bylo ve městě podobných sušáren šest, dnes zůstala jediná.

Dle dendrochronologických analýz byla sušárna chmele v Dubé postavena okolo roku 1868. Velmi zajímavý a neobvyklý je kruhový tvar věží a jejich kopulové zaklenutí s kruhovými komíny. V těchto věžích probíhalo sušení na kovových sítích – pravděpodobně pomocí přímého vytápění. Tento typ sušáren byl velmi rozšířený v Anglii (oasthouses).

Největší a v podstatě jedinou významnou stavební změnu prodělala sušárna v roce 1889, přístavbou celého nového objektu byla významně rozšířena severním směrem. V dalších letech již sušárna pouze měnila majitele. Někdy po roce 1923 se ale zřítla kopule severní válcové věže a byla nahrazena dřevěnou jehlanovitou konstrukcí.

Po znárodnění se sušárna stala majetkem Hospodářského družstva skladištního a výrobního v Dubé a poté Státního statku Dubá, který ji využíval jako výkrmnu brojlerů. Stavba byla postupně zbavována původních výplňových prvků a zařízení a podléhala utilitárním technicistním úpravám. Dřevěná střecha severní válcové věže se v 70. letech postupně zřítla a zároveň zničila sušicí rošt nad prvním podlažím věže. Sušárna ještě další čtyři roky dále chátrala, než byl zpracován v SÚRPMO Praha projekt na statické zajištění unikátních sušících věží a na rekonstrukci severní kopule. Tento projekt se ale nepodařilo realizovat

celý a byly pouze dozděny koruny zdí obou věží, jejich plášť byl zvenčí omítnut, bobrovkami byla pokryta římsa jižní věže a severní věž byla pouze provizorně přikryta lepenkou.

Postupem času bylo povětrnostními vlivy zdivo narušeno rozsáhlými kavernami a zděné štíty hrozily zřícením. V tomto stavu sušárnu získalo v 90. letech město Dubá. Byl vypracován projekt obnovy, ale finanční prostředky se stále nedostávaly. V roce 2013 se provedly alespoň terénní úpravy, které snížily terén v okolí sušárny na někdejší úroveň, někde až o tři čtvrtě metru. Rozsáhlejší stavební práce ale začaly až v roce 2017, kdy se díky dotacím z Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury a z Libereckého kraje začalo s odvodněním okolí sušárny. Následného roku se zajišťovala statika objektu. Pokračování rekonstrukce v roce 2019 bylo v podobě rozsáhlých oprav krovu, kompletní výměny střešní krytiny a obnovy komínů i párníku hranolové sušící věže. Architektonicky zajímavá, třívěžová silueta sušárny byla konečně obnovena roku 2020 zastřešením střední sušící věže zmíněnou jehlanovitou střechou s párníkem. Další stavební obnova už bude probíhat jen v interiérech. Teprve po realizaci těchto etap stavební obnovy bude objekt schopen bezpečného návštěvníckého provozu. Už dnes je okolí sušárny upraveno jako parkový prostor, jehož součástí je tematická sochařská výzdoba i malá chmelnice, kde jsou postupně vysazovány řízky Dubského zeleňáku, který se dosud nachází v remízkách a u plotů zahrad. Výsledkem prací má být sezónní kulturní zařízení, které bude obsahovat stálou expozici o chmelařství a dalších fenoménech zdejšího regionu, mohou zde hostovat výstavy, sušárna se stane

místem pro prezentaci poměrně bohaté spolkové činnosti ve městě a „letní scénou“ pro pořádání koncertních a divadelních představení i festiválků. Sušárna je též ideálním východiskem turistických tras do okolí a její (sezónní) provoz bude přizpůsoben i tomuto účelu.

Jako mnoho památkových objektů, ani sušárna chmele v Dubé nepostrádá legendu, byť vychází z písemně zachycené skutečné události: Nedaleko sušárny stojí socha svatého Prokopa, kde se stal zločin, který inspiroval Karla Hynka Mácha k sepsání Máje. Poblíž dnešní sochy mladík Hynek (Ignác) Schiffner v roce 1774 utloukl odřezkem chmelové tyče svého otce, který nepřál synově lásce k dceři sedláře. Otcovrah pak byl popraven v Mladé Boleslavi lámáním v kole (poslední poprava tímto způsobem v Čechách vykonaná). Skutečný příběh se stal právě na chmelnici v Dubé. Mácha příběh uchopil a pouze jej přenesl pár kilometrů k Máchovu jezeru, ponechal dokonce některá jména.

Dubá má více než 750 let dlouhou historii, první zmínka o městě pochází z roku 1253. Na jejím území je více než 80 objektů zapsaných na seznamu kulturních památek.

V roce 2020 město na obnovu památky proinvestovalo 2,88 milionu korun, z toho byla dotace z Libereckého kraje 800 tisíc a dotace Ministerstva kultury 1,2 milionu; Dubá ze svých zdrojů dala na obnovu 885 tisíc korun.

Zdroje: Irena Žalovičová, Lucie Matyssová, Petr Kmínek, Dubáček

*** Valentova kronika se objevila!**

Valentova kronika o událostech v Dolním Bousově v 18. století byla v několika posledních desetiletích obestřena tajemstvím. Ví se, že existovala, někteří autoři z ní citovali ve svých článcích, ale od 50. let je nezvěstná. Poslední zmínku o ní

uvádí Karel Samšiňák – že v roce 1947 ji viděl na výstavě dolnobousovských archiválií, kterou uspořádali místní skauti. Zaujala ho, proto navštívil národní

výbor a vypsál si z ní některé informace. A ve svých pozdějších člancích litoval, že si toho nevypsál víc, protože kronika prostě zmizela.

V září 2020 kroniku v Okresním archivu Mladá Boleslav objevil Miloslav Ječný.

„Ona celou tu dobu byla víceméně na očích. Ale osoby, které o ní věděly, zemřely, a ostatní ji považovali za zmišlou,“ poreferoval pan Ječný, který se zajímá o historii divadelnictví, v nejnovějším vydání Bousováku.

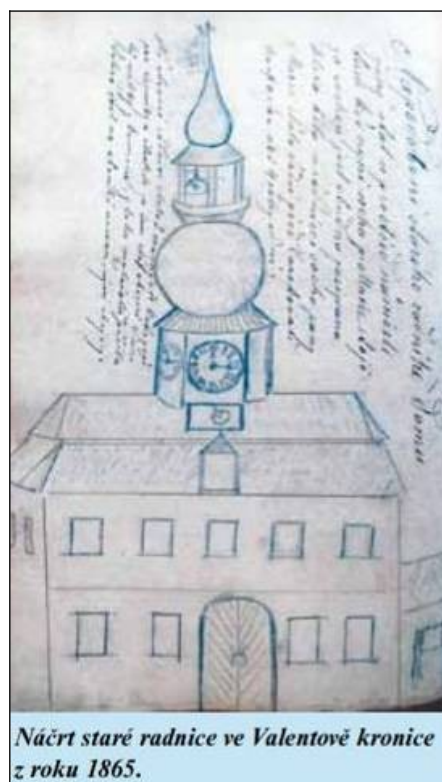
To vyšlo sice ještě loni, ale je to dvouměsíčník a taky mě trochu trvalo, než jsem si na Dolní Bousov vzpomněl (což je zvláštní, protože je tu docela známá likérka).

Takzvanou Valentovu kroniku našel jako součást Spolkové kroniky společného cechu truhlářů, tesařů, kolářů.

„Spolková kronika začíná v roce 1755, kdy ji začíná psát Matěj Valenta. Po dvou stranách obrázků následují zápisy o přijímání do cechu. Ale vše je psáno písmem, který jsem nebyl schopen rozluštit. To mě však neodradilo a kroniku, která je asi osm centimetrů tlustá a formátu téměř A3, jsem prohlížel podrobně dál. A najednou jsem zpozorněl. Po několika desítkách stránek je najednou uvedeno: Pamětní kniha 1865, kterou píše Josef Valenta, kovář. A pak následují zapsané informace: Rok 1848; Svěcení praporu zpěváckého spolku; Sto let kostela 1866; Založení čtenářského spolku; Založení ochotnického divadla; obrázek staré radnice uprostřed bousovského náměstí s informacemi o ní; Založení záložny; Založení cukrovaru a další. Poté je obsáhlý zápis od Josefa Pitra, bývalého vychovatele hrabat Kouniců ve Březně, který žil v Obrubcích, k historii Dolního Bousova (samotný DB, okolní obce, březenské panství, majitelé Kostí a mnoho dalších informací).“

Shrnuto – Valentova kronika, desítky let pohřešovaná, je na světě. A bude předána na odborné pracoviště k digitalizaci.

/ Zdroj Miloslav Ječný, Bousovák

Náčrt staré radnice ve Valentově kronice z roku 1865.

Jaroslav Uiberlay se narodil 27. června 1921 v Jičíně a zemřel 5. února 1991 v Praze. Věnoval se malbě, kresbě a grafice.

Životní osudy Jaroslava Uiberlaye byly pohnuté. Dětství prožil v Jičíně a Železnici. Záhy mu zemřeli oba rodiče a brzo nato i prarodiče. Ujal se ho pak strýc v Mladé Boleslavi, kde absolvoval reálku. Maturoval v roce 1939 a pak se rozhodl studovat profesuru kreslení u profesora Blažíčka na ČVUT. Když nacisté zavřeli české vysoké školy, vrátil se do Jičína a vyučil se knihkupcem. Od patnácti let náruživě kreslil a maloval. Proto po vyučení šel do Prahy ke kreslenému filmu. Ale dlouho tam nepobyl. Po válce se vrátil ke studiu profesury kreslení u prof. Salcmana. Mezitím se oženil a od roku 1946 studoval pražskou Akademii výtvarných umění v ateliéru prof. Vlastimila Rady. Svá studia na této škole ukončil v roce 1951. Vstoupil do spolku Mánes a později do Umělecké besedy. Žil a pracoval v Průhoncích

a Želejově u Miletína. Trpké životní osudy v mládí zřejmě oslabily nervovou soustavu talentovaného malíře. Tak se stalo, že zlomenina nohy způsobila ztrátu sebevědomí a několikaleté přerušení tvorby na začátku 70. let.

Namaloval řadu zátiší a portrétů, ale jeho hlavním polem působnosti bylo krajinářství.

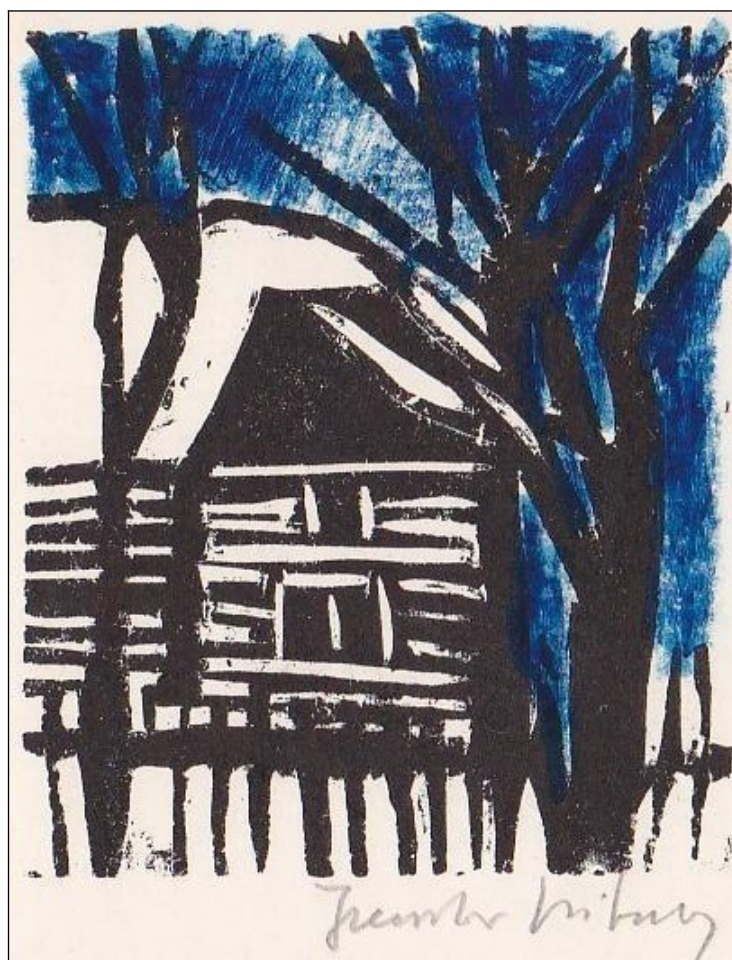
Při výstavách, kterých uspořádal téměř 170, vystavoval především oleje.

V grafice volil techniku leptu, suché jehly a litografie a přednost dával menším formátům.

Zdroj: Galerie Ilonka

O lepty se Jaroslav Uiberlay pokoušel již v roce 1952, ale podle jeho vlastních slov se mu nedařilo. V roce 1959 si koupil litografický lis a na něm začal dělat drobnou grafiku a zejména exlibris. Zpočátku knižní značky zpracovával výhradně technikou litografie. Později se zdarem vytvářel také suché jehly. Byl v grafických technikách samoukem a nebál se experimentovat. Tak se pokusil tisknout z lepenky, ale výsledky nebyly adekvátní uměleckému záměru. Později ryl grafiku do sololitu a tiskl tak knižní lístky černobílé i barevné. Volil vzdušně jemné barvy a dosáhl vynikajících výsledků. Dával přednost menším formátům a je možno říci, že velké grafické listy tvořil spíše výjimečně. Knižní značky

představují v grafické tvorbě Jaroslava Uiberlaye nejvýznamnější část. Podle seznamu, který byl sestaven těsně před umělcovou smrtí v roce 1990, vytvořil 167 exlibris. Počet může být i větší, neboť podle vyjádření autora, když nebyl s výsledkem spokojen, přetiskoval celé listy další barvou, jindy listy dostatečně ručně koloroval pastelem a vznikly tak varianty téhož lístku. Vytvořil také řadu novoročenek, velikonočních přání. Obvykle tvořil náklad litografických lístků 100 kusů suchých jehel 50 kusů, listy bývají většinou podepsány, často s vyznačením roku vzniku.

/ Malý Vlk, Kouzlo ex libris; Šolcův statek

Krásné dívky s velkýma očima osiřely. Malíř Vlasta Zábranský odešel

Nejméně tři věci nás spojovaly. Kreslené vtipy, jeho obálka Humoresek Jiřího Žáčka, které stojí na kraji mé knihovny, a Vráž u Berouna, odkud pocházejí moji předci a kde se malíř Vlasta Zábranský 2. září 1936 narodil.

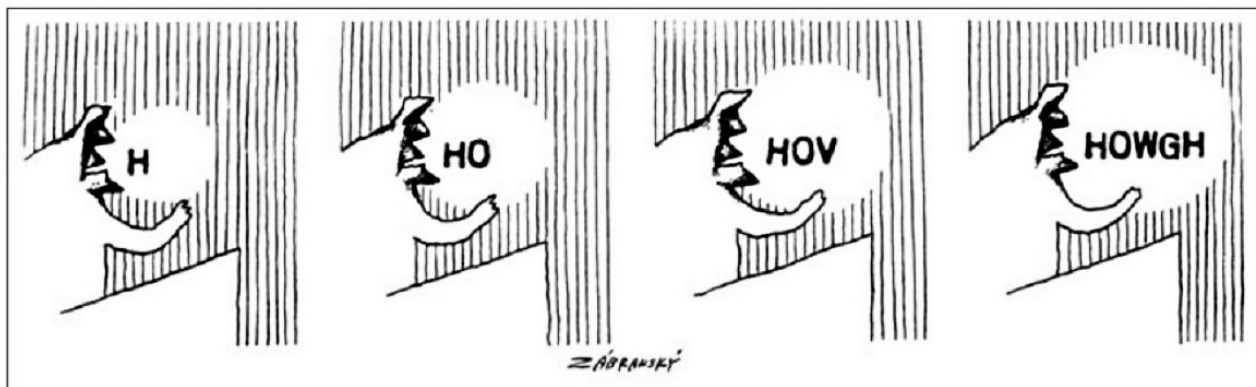
Vlasta, Vlastimil Zábranský, brněnský grafik, kreslíř a scénograf, odešel ve čtvrtek z tohoto světa.

Přes studium na Střední škole stavební v Praze (1953 – 1957) pokračoval na katedře umění Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (1957 – 1959), až své vzdělávání završil u profesora Bohdana Laciny na Vyšší pedagogické škole v Brně v roce 1960.

Krátce učiteloval, od roku 1963 se věnoval výtvarnému umění ve svobodném povolání, své práce publikoval v domácím (Host do domu, Plamen, Index) i zahraničním tisku. Především se věnoval malbě, volné

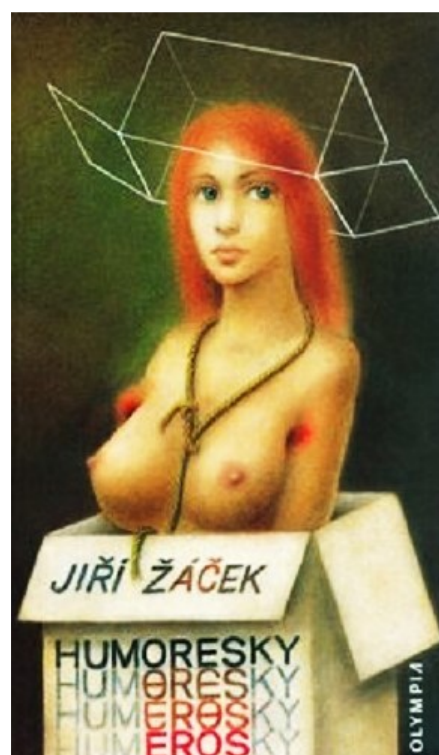
a užité grafice, ilustrační činnosti a scénografii. Jemnost a snovost technického provedení je zpravidla v příkrém rozporu s nekompromisně humorným sdělením. Od počátku 70. let minulého století úzce spolupracoval jako scénograf na inscenacích s režiséry Divadla pracujících v Gottwaldově – Zlíně Aloisem Hajdou a Zdeňkem Hradilákem. Spolupracoval i se zdejším mezinárodním festivalem filmů pro děti a mládež.

Vlasta Zábanský vpředu druhý zprava. Kolem něj Kerles, Barták, Hrubý – Johanus, Kobra – Kučera, Slíva a Juřena. Foceno ve Větrní. (e-GAG)

Samostatně vystavoval v Brně, Praze, Skopje, Düsseldorfu, Klagenfurtu, Curychu, Luzernu a jinde, svými díly byl zastoupen i na společných výstavách v Paříži, Avignonu nebo New Yorku. Získal 1. cenu na festivalu Jaroslava Haška v Lipnici (1965), další ocenění si odnesl na festivalech v belgickém Heist-Duinbergenu a Knokke-Heistu, v Montrealu, v italské Bordighere a Marostice, v Skopje, Athénách a v bulharském Gabrově. V roce 2006 získal Cenu města Brna v oboru výtvarné umění.

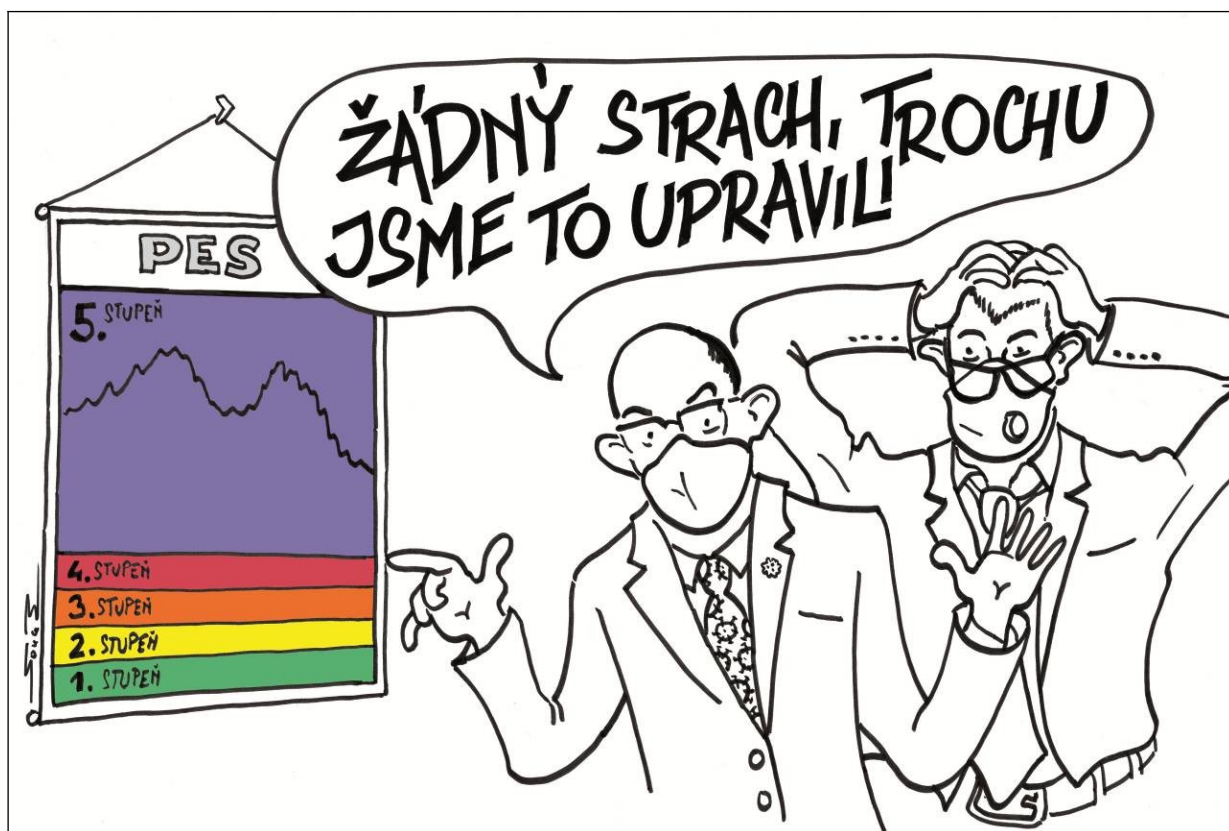
/ Zdroj: Erkul, FDb

hrdý okýnko

2 x Tomáš Souček

Boris Pralovszký

Ve čtvrtek vyšlo nové SORRY!

K dostání je velkých městech, objednat lze na sorry.cz nebo send@send.cz

na poslední chvíli

Turnovští archeologové natáčeli pro Toulavou kameru 🍷

V neděli 7. 2. na ČT 1 v 10 hodin se můžete těšit na reportáž v pořadu Toulavá kamera, ve které Vás provedou po hradech Bradlec a Kumburk archeologové Jan Prostředník a Roman Sirovátka.

**Trosečník – kulturně společenský e-zin * vydavatel a redaktor: Milan Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * rozšiřování vítáno, opisování taky
nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!**